

SINDHI HIGH SCHOOL, BENGALURU
ANNUAL EXAMINATION [2023-24]
SUBJECT – SANSKRIT

Name : _____

Roll No: _____

Class/Sec: VII _____

Date: 30.3.2024

No. of sides: 4

Max. Marks: 30

Reading time: 15 mins

Writing Time: 1 hr

GENERAL INSTRUCTIONS:

- Write your Name, Roll number, Section in the answer script.
- Read all the Questions carefully.
- Answer all the Questions and write neatly.
- खण्ड 'क' – अपठित गद्यांश: – 6
- खण्ड 'ख' – रचनात्मक कार्यम् – 8
- खण्ड 'ग' – अनुप्रयुक्त व्याकरणम् – 7
- खण्ड 'घ' – पठितावबोधनम् – 9

खण्ड 'क' – अपठित गद्यांश:

I. Read the passage and answer the questions given below. अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

अस्माकं देशः अतिविशालः अस्ति । भारते अनेके गिरयः सन्ति । तेषु पर्वतेषु केचन पर्वताः अत्युन्नताः सन्ति । हिमालयात् अनेकाः नद्यः प्रवहन्ति । नदीषु गङ्गा श्रेष्ठा पवित्रतमा च मन्यते । इयम् नदी हिमालयात् निःसृत्य बङ्गोपसागरे पतति । गङ्गायाः तटे अनेकानि तीर्थस्थानानि प्राचीननगराणि च सन्ति । वर्षर्तौ नद्याः जलेन कृषकाः कृषिकार्यं कुर्वन्ति अन्नं च उत्पादयन्ति । अस्माकं देशे जनाः न केवलं कृषिकार्ये जलस्य उपयोगं कुर्वन्ति अपितु नद्याः जलम् पिबन्ति च । अत्र जनाः नद्याः पूजनं अपि कुर्वन्ति ।

A. एकपदेन उत्तरत । Answer in one word.

$\frac{1}{2} \times 4 = 2$

1. अस्माकं देशः कीदृशः अस्ति ? _____

2. अनेके गिरयः कुत्र सन्ति? _____

3. . के नद्याः पूजनं कुर्वन्ति ? _____

4. गङ्गा कुत्र पतति ? _____

B. पूर्णवाक्येन उत्तरत । Answer in complete sentence.

$1 \times 2 = 2$

1. वर्षर्तौ नद्याः जलेन कृषकाः किम् कुर्वन्ति? _____

2. नदीषु गङ्गा कीदृशी मन्यते?

c. यथानिर्देशं उत्तरत

$\frac{1}{2} \times 4 = 2$

1. 'अत्र जनाः नद्याः पूजनं अपि कुर्वन्ति ।

अव्ययपदम् चित्वा लिखत । (अत्र, जनाः, नद्याः, अपि)

2. 'अस्माकं देशः अतिविशालः अस्ति' ।

क्रियापदम् चित्वा लिखत (अस्माकं, देशः, अतिविशालः, अस्ति)

3. 'भारते अनेके गिरयः सन्ति' ।

अत्र कर्तृपदम् किम् (भारते, अनेके, गिरयः, सन्ति)

4. 'पर्वतः' पदस्य पर्यायपदम् चित्वा लिखत ।

(गिरिः, नदी, जलम्, पतति)

खण्ड 'ख' – रचनात्मक कार्यम्

II. Observe the picture and complete the 4 sentences with words given in the helpbox : चित्रम् दृष्ट्वा मञ्जूषायाः पदानि उपयुज्य 4 वाक्यानि पूरयत ।

$1 \times 4 = 4$

(नयतः , गृहाणि, क्षेत्रम्, ग्रामस्य)

1. एतत् _____ चित्रम् अस्ति ।

2. महिले जलम् _____ ।

3. ग्रामे _____ सन्ति ।

4. कृषकः _____ कर्षति ।

III. वाक्यानि संस्कृते अनुवादः कुरुत । Translate the sentences into Sanskrit.

$1 \times 4 = 4$

1. I read a book. मै पुस्तक पढ रहा हुं ।

2. She is laughing. वह हसती है ।

3. Two boys eat apple. दो बालक सेब खाते है ?

4. You are a good girl. तुम उत्तम बालिका हो ।

खण्ड 'ग' – अनुप्रयुक्त व्याकरणम्

IV. उचित - विभक्तिरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत

½ X 6 = 3

Fill in the blanks with the appropriate noun forms.

1. बालकः _____ कवितां लिखन्ति । (कलमैः, कलमेन, कलमाभ्याम्)
2. फलानि _____ पतन्ति । (वृक्षात्, वृक्षाभ्याम्, वृक्षेभ्यः)
3. कृषकाः _____ जलेन क्षेत्राणि सिञ्चन्ति । (नदीम्, नद्याः, नदीभ्यः)
4. _____ मार्गे चलतः । (बालिका, बालिके, बालिकाः)
5. _____ नमः । (शिवं, शिवाय, शिवे)
6. रामः _____ सह वनम् अगच्छत् । (सीता, सीतया, सीतायाः)

V. प्रश्ननिर्माणम् कुरुत ।

½ X 4 = 2

Make questions.

1. श्रीकृष्णः गोकुले आसीत् । (कुत्र, कति, कथम्) _____
2. तुलसीकषायस्य सेवनेन चर्मव्याधयः नश्यन्ति । (कस्याः, कस्मिन्, कस्य) _____
3. सन्तुष्ट भगवान् ध्रुवाय ध्रुवपदं प्रायच्छत् । (कस्मै, कया, कम्) _____
4. सुरुचिः नृपस्य प्रियतरा आसीत् । (कति, का, कैः) _____

VI. इतरवचन पदानि लिखत ।

½ X 4 = 2

Fill in the blanks with singular, dual or plural words as required.

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
1.	अस्ति	स्तः	_____
2.	अपठम्	अपठाव	_____
3.	खेलसि	_____	खेलथ
4.	_____	आगच्छाव	आगच्छाम

खण्ड 'घ' – पठितावबोधनम्

VII. Read the passage and answer the questions given below

गद्यांशम् पठित्वा अधोदत्तान् प्रश्नान् उत्तरत ।

एकस्य ग्रामस्य नाम ऋष्यशृङ्गपुरम् अस्ति । अस्य नामान्तरं 'किग्ग' इति । अयं शृङ्गेरीतः दशकिलोमीटर् दूरे अस्ति । अत्र विभाण्डकपुत्रस्य ऋष्यशृङ्गस्य देवालयः अस्ति । ऋष्यशृङ्गः 'वृष्टिदेवः' इत्येव प्रसिद्धः । चैत्रे मासे देवस्य रथोत्सवः भवति । शिवलिङ्गस्य उपरि शृङ्गद्वयं विराजते । देवस्य वामतः विराजतेतस्य पत्नी शान्ता । तस्य दक्षिणतः द्विभुजः गणपतिः अस्ति । देवस्य पुरतः नन्दी विराजते ।

ग्रामसमीपे कश्चन पर्वतः अस्ति । पर्वतस्य नाम नृसिंहपर्वतः इति । पर्वतात् पञ्चनद्यः उद्भवन्ति । अत्र सरोवरद्वय अपि वर्तते ।

A एकपदेन उत्तरत । Answer in one word.

$\frac{1}{2} \times 4 = 2$

1. ऋष्यशृङ्गपुरे कस्य देवालयः अस्ति? _____
2. देवस्य पुरतः कः विराजते? _____
3. देवस्य दक्षिणतः कः अस्ति? _____
4. ग्रामसमीपस्य पर्वतस्य नाम किम्? _____

B. पूर्णवाक्येन उत्तरत । Answer in complete sentence.

$1 \times 2 = 2$

1. ऋष्यशृङ्गपुरम् शृङ्गेरीतः कति किलोमीटर् दूरे अस्ति ?

2. ऋष्यशृङ्गस्य पत्नी का ?

C. यथानिर्देशं उत्तरत

$\frac{1}{2} \times 2 = 1$

1. गद्यांशात् 'दूरे' पदस्य विरुद्धार्थकपदं चित्वा लिखत ?
(चैत्रे, मासे, समीपे) _____
2. 'तस्य दक्षिणतः द्विभुजः गणपतिः अस्ति' वाक्यात् क्रियापदं चित्वा लिखत?
(दक्षिणतः, गणपतिः, अस्ति) _____

VIII. समानार्थकपदं / विरुद्धार्थकपदं लिखत । Write the Synonyms / Antonyms

$\frac{1}{2} \times 8 = 4$

A. समानार्थकपदं लिखत । Write the Synonyms

1. जलम् = _____
2. निकषा = _____
3. पुत्रः = _____
4. भार्या = _____

B. विरुद्धार्थकपदं लिखत । Write the Antonyms

1. उपरि x _____
2. कठिनम् x _____
3. अशुद्धम् x _____
4. नास्ति x _____
